

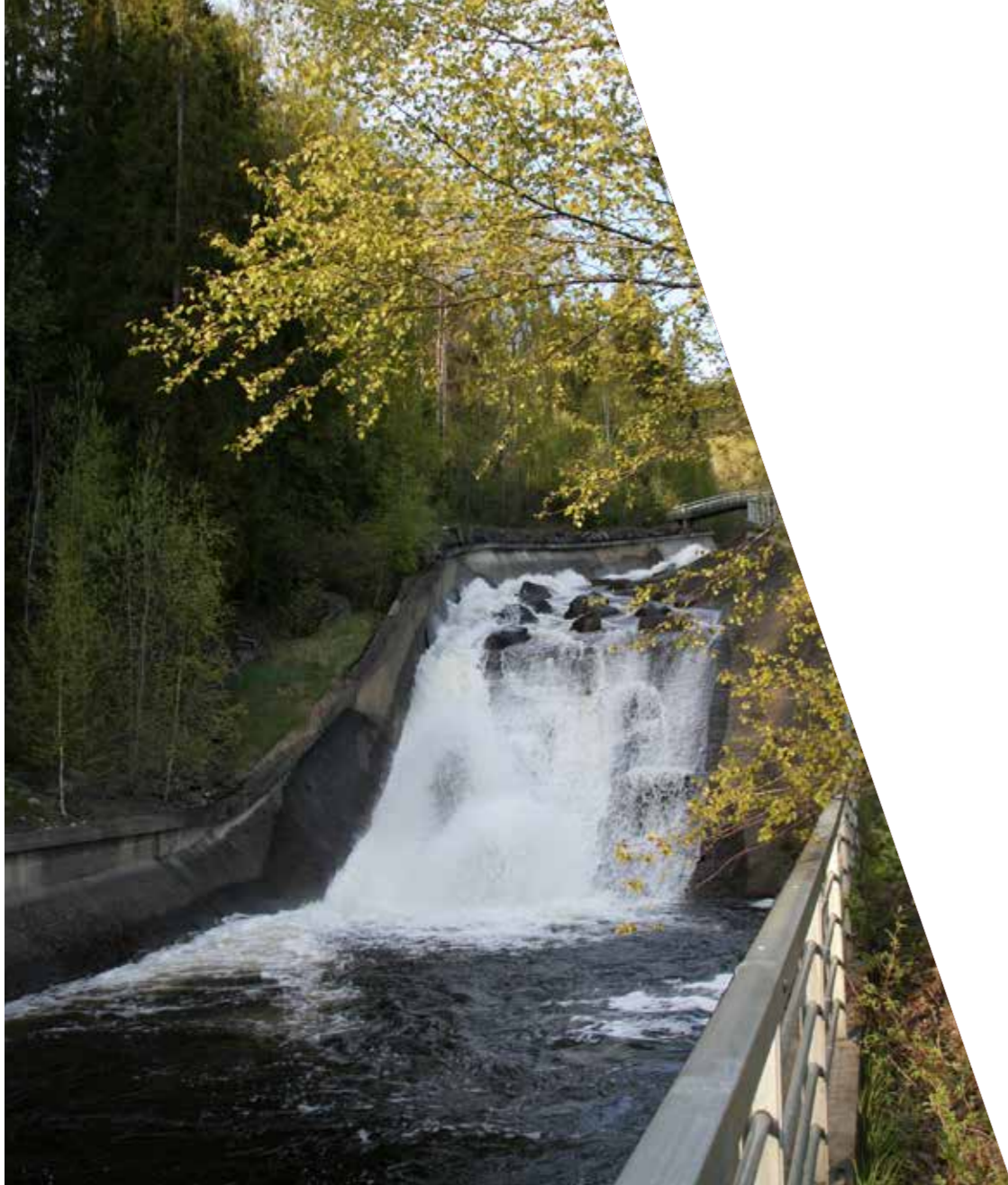
Øyer
kommune

Lev i Øyer!

INNHOLD

Innledning	5
Øyer i 2014	6-7
Utfordringer og muligheter	8
Gjennomgående tema	9
Framtidsbilde Øyer	10-11
Bygd og tettstedsutvikling	12-13
Oppvekst, helse og livskvalitet	14-15
Kulturarv ressursforvaltning og miljø	16-17
Verdiskapning og næringsutvikling	18-19
Samferdsel og infrastruktur	20-21
Samfunnsikkerhet og beredskap	22-23

INNLEDNING

Kommuneplanens samfunnsdel viser retningen Øyer skal gå fram mot 2025. Øyer er en kommune med mange muligheter. Befolkningsvekst, sentral beliggenhet og store fjell- og naturressurser er et godt grunnlag for å utvikle enda bedre og mer attraktive lokalsamfunn. Samtidig møter kommunen utfordringer som eldrebølgen, sosiale ulikheter og utdanningsnivå – dette må løses i tida framover og er satt fokus på i samfunnsplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel er kommunens overordnede styringsdokument. Samfunnsdelen tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den danner videre grunnlaget for kommunens økonomiplan (handlingsdelen) og årlige budsjett, og gir overordnede føringer for kommunedelplaner og øvrige temaplaner.

Kommuneplanens samfunnsdel bygger på Planstrategi for Øyer kommune 2011-2015 (KS-sak 99/12) og Planprogram for revidering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel (KS-sak 32/13), samt innspill ved høringen i mars/april 2013.

Undervegs i planrevisjonen har det vært både gruppe- og plenumsdiskusjoner i kommunestyret, samt en runde med

skriftlige innspill fra de politiske partiene. 9. januar 2014 ble det arrangert åpent møte hvor forslag til samfunnsplan ble presentert og diskutert.

Øyer Ungdomsråd, Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne har vært involvert i planrevisjonen gjennom orientering og ved å avgi høringsuttalelser.

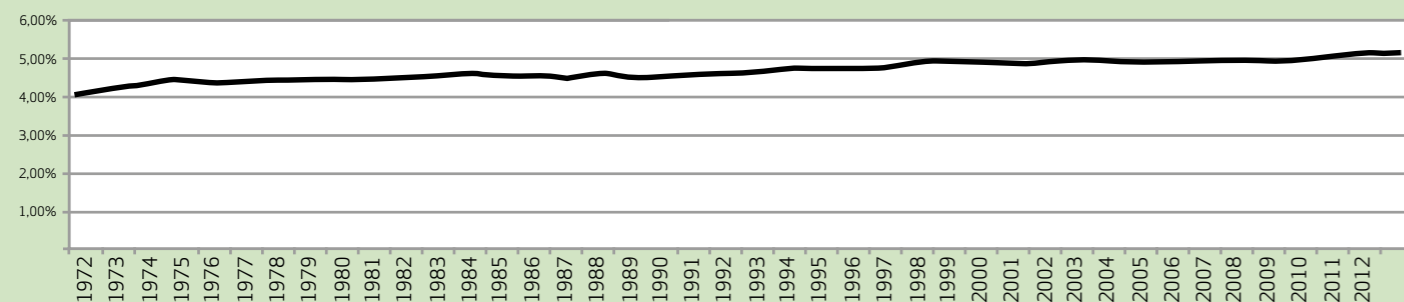
Øyer kommunes visjon har vært sentral gjennom planprosessen, og basert på positive tilbakemeldinger i høringsrundene vil ny visjon for kommunen være Lev i Øyer!

Forandringer skjer stadig raskere, og hva som påvirker utviklingen er mangesidig og sammensatt. Kommuneplanen griper fatt i prioriterte områder som kommunen som tjenesteyter kan påvirke, men også hva kommunesamfunnet med næringsliv, lag og foreninger og kulturliv kan bidra med.

Mål og strategier i plandokumentet er bygd opp omkring seks temaområder; Bygd- og tettstedsutvikling, Oppvekst, helse og livskvalitet, Verdiskaping og næringsutvikling, Kulturarv, miljø og energi, Samferdsel og infrastruktur og Samfunnsikkerhet og beredskap. Temaene barn og unge, folkehelse og universell utforming er gjennomgående for hele kommuneplanen.

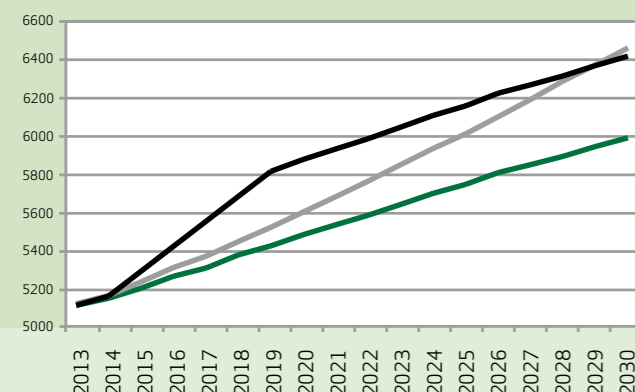
ØYER I 2014

Figur 1 Folketall i Øyer kommune 1972-2012

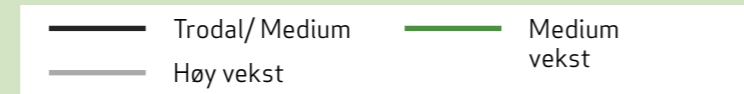

Figuren viser befolkningsutviklingen i Øyer kommune fra 1972 til 2012. I dette tidsrommet har folketallet i Øyer økt med 25,9 prosent, mens for hele landet har tilsvarende økning vært på 42,2 prosent. Fram til 1989 var økningen i Øyer moderat, mens vi etter den tid ser en stigende kurve. I 2009 passerte kommunen 5000 innbyggere.

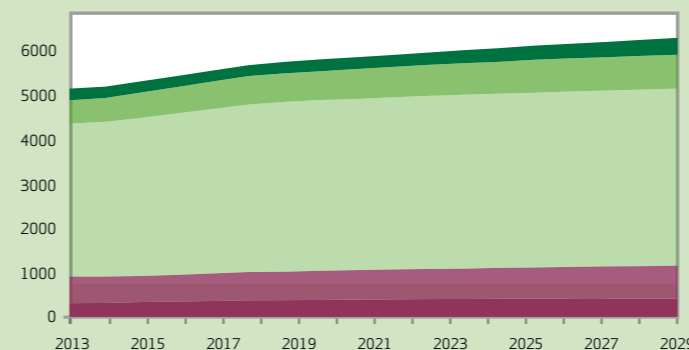
Figur 2 Befolkningsframskrivninger etter 3 alternativ. Kilde: SSB og egne

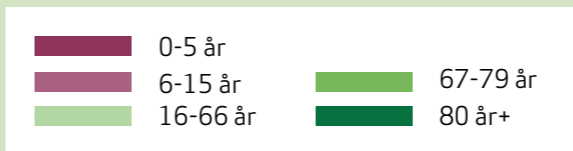
I de seinere år har Øyer fulgt SSBs befolkningsframskrivninger for medium nasjonal vekst rimelig godt, men med noe raskere vekst. For årene framover er det behov for å hensynta effekten av boligområdet Trodal. Da det er grunn til å tro at befolkningsveksten i Øyer vil avvike fra SSBs framskrivninger er det laget et eget Trodals-alternativ, som bygger på medium vekst, men med raskere og høyere vekst i de yngre befolkningsgruppene. Med Trodalsalternativet vil Øyer passere 6000 innbyggere innen 2025.

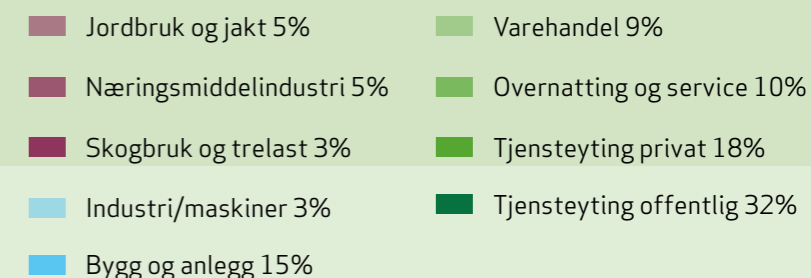
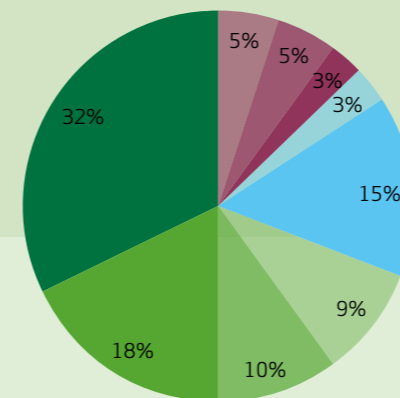
Figur 3 Befolknings sammensetning med Trodalsalternativet. Kilde: Egne

Aldersgruppa 0-5 år forventes å øke jevnt i planperioden, noe som har betydning for planlegging av framtidig barnehagetilbud i kommunen. Det samme gjelder antall barn i grunnskolealder, 6-15 år, som per i dag er synkende, men forventes å øke igjen fra 2015. Økningen forsterkes ytterligere av Trodalsveksten. Den inntekts-skapende aldersgruppa 16-66 år forventes å øke i hele plan-perioden. Også her forventes en forsterket vekst som følge av Trodal. I den eldste delen av befolkningen slår eldrebølgen inn rundt 2020, der spesielt antall innbyggere over 80 år forventes å øke betydelig.

Figur 4 Fordeling arbeidsplasser i Øyer (2012)

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Befolkningsvekst gir en rekke muligheter, men også utfordringer. Økt befolkning tilfører kommunen aktivitet, nye impulser og høyere skatter og inntekter, og bidrar til å skape omdømme som en attraktiv kommune. Samtidig må det legges til rette for veksten ved utvikling av kommunale tjenester som barnehage og skole, helse- og omsorgstjenester. En slik befolkningsutvikling forutsetter også aktiv innsats fra kommunens side i forhold til avsetting av bolig- og næringsarealer og utvikling av infrastruktur.

Arbeidsplasser og botilbud er grunnleggende for befolkningsvekst og velferd. Kommunen kan bidra med tilrettelegging av nødvendig infrastruktur, tomter og veiledning. Et boligmarked med varierte tilbud vil gjøre kommunen attraktiv for tilflytting. Øyer er en del av et regionalt bo- og arbeidsmarked; sammen med nabokommunene Lillehammer, Gausdal og Ringeby, og som en del av Innlandet. Dette gir mange muligheter, og krever samtidig samhandling.

Gode kommunikasjonsløsninger og kortere reisetid på veg og bane til Oslo og Gardermoen er nødvendig for å utnytte mulighetene som ligger i og rundt Øyer. E6-utbyggingen har vært viktig i den sammenheng. Oppgradering av jernbanen, med dobbeltspor til Lillehammer og togstopp på Hunderfossen, er en forutsetning for vekst og utvikling av næringslivet i kommunen. Videre har Øyer stort potensiale som vertskap for store arrangement, noe som også har betydning for næringsaktivitet og utvikling i kommunen.

Øyer er blant landets største hyttekommuner, og har befestet seg som turistdestinasjon, med om lag

700.000 årlige besøkende i Hafjell – Hunderfossen. Fortrinn som nærhet til markedet gjennom gode kommunikasjonsmuligheter og et stabilt klima gjør at det fortsatt er potensiale for vekst og utvikling. Samtidig har Øyer sterke tradisjoner som landbrukskommune, og har fortsatt et aktivt landbruk. Det er en utfordring, men også et fortrinn og en mulighet å få disse næringene til å trekke i samme retning. Å stimulere til felles utvikling har derfor fått et tydelig fokus i planen.

Samfunnet påvirkes av hendelser som følge av klimaendringer. Klimatilpassing og håndtering av samfunnssikkerhet er utfordringer som kommunen stadig oftere blir stilt overfor og må løse.

Økende inaktivitet i befolkningen er en samfunnsutfordring. Mer fysisk aktivitet har positiv effekt på både fysisk og psykisk helse, og en aktiv folkehelsesatsing for å få folk i aktivitet er nødvendig. Arbeid med holdninger knyttet til kosthold, rusmidler og levevaner er også prioritert, i dette arbeidet er barn og unge en spesielt viktig målgruppe. Ungdataundersøkelsen som ble gjennomført i 2013 viser at Øyersamfunnet har utfordringer knyttet til barn og unges trivsel, blant annet gjennom holdninger til rusmidler.

GJENNOMGÅENDE TEMA

Basert på utfordringene og mulighetene i Øyer er det ønskelig å sette spesielt fokus på noen tema som påvirker alle områder i kommunen. De tre temaene barn og unge, folkehelse og universell utforming er derfor valgt å gjøres gjennomgående for kommuneplanens samfunnsdel. Det utformes ikke egne mål og strategier for disse områdene, men de ivaretas i planen som helhet.

Barn og unge

Gode oppvekstvilkår for barn og unge er avgjørende for deres mulighet i framtida. Å planlegge for et samfunn med trygge oppvekstmiljø, gode møtesteder, mulighet for lek og aktivitetsfremmende omgivelser er derfor viktig. I nasjonale mål for barn og unges oppvekstmiljø er det uttrykt som mål å «Sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og som har de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov.» Videre er det et mål å ivareta det offentlige ansvar for å sikre barn og unge de tilbud og muligheter som samlet kan gi den enkelte utfordringer og en meningsfylt oppvekst uansett bosted, sosial og kulturell tilhørighet. Barn og unges interesser skal ivaretas i alle typer kommunal planlegging, og de skal selv få delta i saker som angår deres interesser.

Folkehelse

Nytt lovverk med nasjonale forventninger og krav til økt fokus på folkehelse i kommunene, gjør det nødvendig med nye grep og prioriteringer på dette området. Folkehelse handler om livskvalitet for den enkelte og god samfunnsøkonomi for kommunen. Det kreves at det prioriteres tiltak som legger til rette for fysisk og sosial hverdagsaktivitet, trivsel og muligheter for oppfølging i forhold til kritiske folkehelsefaktorer. Fokus på overgangener i livsløpet er aktuelt også i et folkehelseperspektiv.

Universell utforming

Universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering. Universell utforming dreier seg om utforming og tilrettelegging av fysiske forhold for å fremme like muligheter til samfunnsdeltakelse. Universell utforming tilfører kvaliteter i menneskeskapte omgivelser som er positive for alle innbyggere og for Norge som samfunn. Det betyr at bygg, uteområder og produkter som er i alminnelig bruk, skal utformes på en slik måte at alle mennesker skal kunne bruke dem, så langt det er mulig uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler. Universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. I § 1-1 heter det at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Teknisk forskrift (TEK10), med hjemmel i byggesaksdelen i plan- og bygningsloven, konkretiserer prinsippet om universell utforming.

Visjon

En visjon skal fungere som et samlende framtidssbilde. Den skal motivere til å arbeide i felles retning, og målet er at visjonen skal stå for noe vi kan og ønsker å identifisere oss med. Visjonen skal også kommunisere et budskap til omverdenen.

Øyer – den beste kommunen å leve i! ble utformet ved forrige kommuneplanrevisjon, og bygde da på Øyer – den beste kommunen å bo i! Dagens visjon er godt innarbeidet, og det er enighet om verdigrunnlaget i formuleringen. Undervegs i arbeidet med kommuneplanen har det imidlertid kommet fram et ønske om å gjøre formuleringen mer aktiv, offensiv og oppfordrende, noe som også er innretningen på plandokumentet. Ny visjon for Øyer kommune blir Lev i Øyer!

FRAMTIDSBILDE ØYER 2025

Framtidsbildet er ment som et tekstlig uttrykk, eller et tenkt bilde, på hvordan det kan se ut i Øyer i 2025 hvis man følger målene og strategiene som ligger i planen. Samtidig vil det skje samfunnsendringer utover det kommuneplanens samfunnsdel tar stilling til, som også vil ha stor betydning for Øyers framtidige utvikling.

Folketallet har nå passert 6000 innbyggere, etter aktiv satsing på boligbygging og en positiv utvikling også i Lillehammer. Øyers befolkning, næringsliv og ansatte la til rette for en ekspansiv utvikling for ti år siden. Det er med stolthet vi nå ser at vi har klart å gjennomføre nødvendige endringer og er rustet for de neste 10 årene. Befolkningen er som ellers i Norge preget av en voksende andel eldre, og over 1000 personer er nå over 67 år. Antall barnehagebarn har passert 400, og i overkant av 650 elever går i grunnskolen fordelt på Aurvoll og Solvang barneskoler og Øyer ungdomsskole. Øyer Helsehus ble ferdigstilt i 2016 og rommer nå 65 omsorgsplasser og personale med spisskompetanse innen geriatri, demens, kreft og rehabilitering.

Trodalen boligområde ble ferdigstilt i 2022, og nye prosjekter i den sørlige delen av kommunen er underveis. Her forventes det ytterligere vekst i befolkningen. Boligbygging i Hundeskogen vil starte rundt 2035 og binde Lillehammer og Øyer tettere sammen.

Selv med vekst i befolkningen har Øyer bevart mye av det opprinnelige. Fokus på frivillig innstas og dugnadsarbeid er stort. Det aktive kultur- og kunstmiljøet blomstrer gjennom etableringen av nasjonalt senter for Fjellkunst, som har blitt en magnet for mange internasjonale tilreisende. Øyer beholder sitt særpreg, selv med en økende andel nye innbyggere.

Øyer har etter en grundig prosess blitt del av en storkommune, der tettstedene har beholdt sitt særpreg, og de lokale fjellrettigheter er ivaretatt. Sammenslåingen har gitt betydelig gevinst i form av mer effektive driftsenheter og lavere kostnader. Etablering av

statlige enheter i Øyer har gitt arbeidsplasser og tilflytting. Den nye kommunen har blitt en attraktiv tilflyttingskommune, og er blant landets største reiselivskommuner. Fylkeskommunen er vedtatt nedlagt fra 2025, og kommunen får tildelt nye oppgaver, bl.a. videregående skoler, veger og kollektivtransport.

Utviklingen i turistdestinasjonen har skutt fart og fremstår nå som en veldrevet helårsdestinasjon. Fokus på kommersielle senger (varme senger) i sentrumsområdet og fritidsboliger (kalde senger) på toppen har gitt mer stabil drift for bransjen. Gondolforbindelse som knytter Lisetra og Hunderfossen til Hafjell har gjort at destinasjonen har blitt større og mer spennende. Utviklingen av andre aktivitetstilbud har vært en kritisk suksessfaktor for å utvikle og sikre arbeidsplassene i bygda. Langrennsnettet i Øyerfjellet er nå på 500 km, og sammen med Sjusjøen og Nordseter er dette nå definitivt Europas beste langrennsområde. Tilbud som kiting, truger, rafting, fugletitting, seterbesøk, hundekjøring og bob/aking er fortsatt små aktiviteter, men utvikles stadig og sikrer arbeidsplasser. Opplevelsene i Øyer er gode for de besøkende, som i gjennomsnitt bruker mer enn 3 dager her. Etableringen av Gudbrandsdal Mathall, med lokal mat fra Gudbrandsdalen, har vært en suksess for både fastboende og turister. Øyer sør er befestet som sentrum med tett knytning mot Hafjell og Hunderfossen.

Tretten er et aktivt og levende tettsted. Folketallet er økende, og satsningen på lokal næringsutvikling har gitt jevn og høy trafikk til både messer og utstillinger. Den årlige Stavsmart'n er en merkevare for hele kommunen, med sin over 200 år gamle historie, mens 13-Cars uka på Tretten samler tusenvis av bil- og motorentusiaster. Hovedarbeidsplassen Tine har utvidet virksomheten og teller nå over 200 arbeidsplasser.

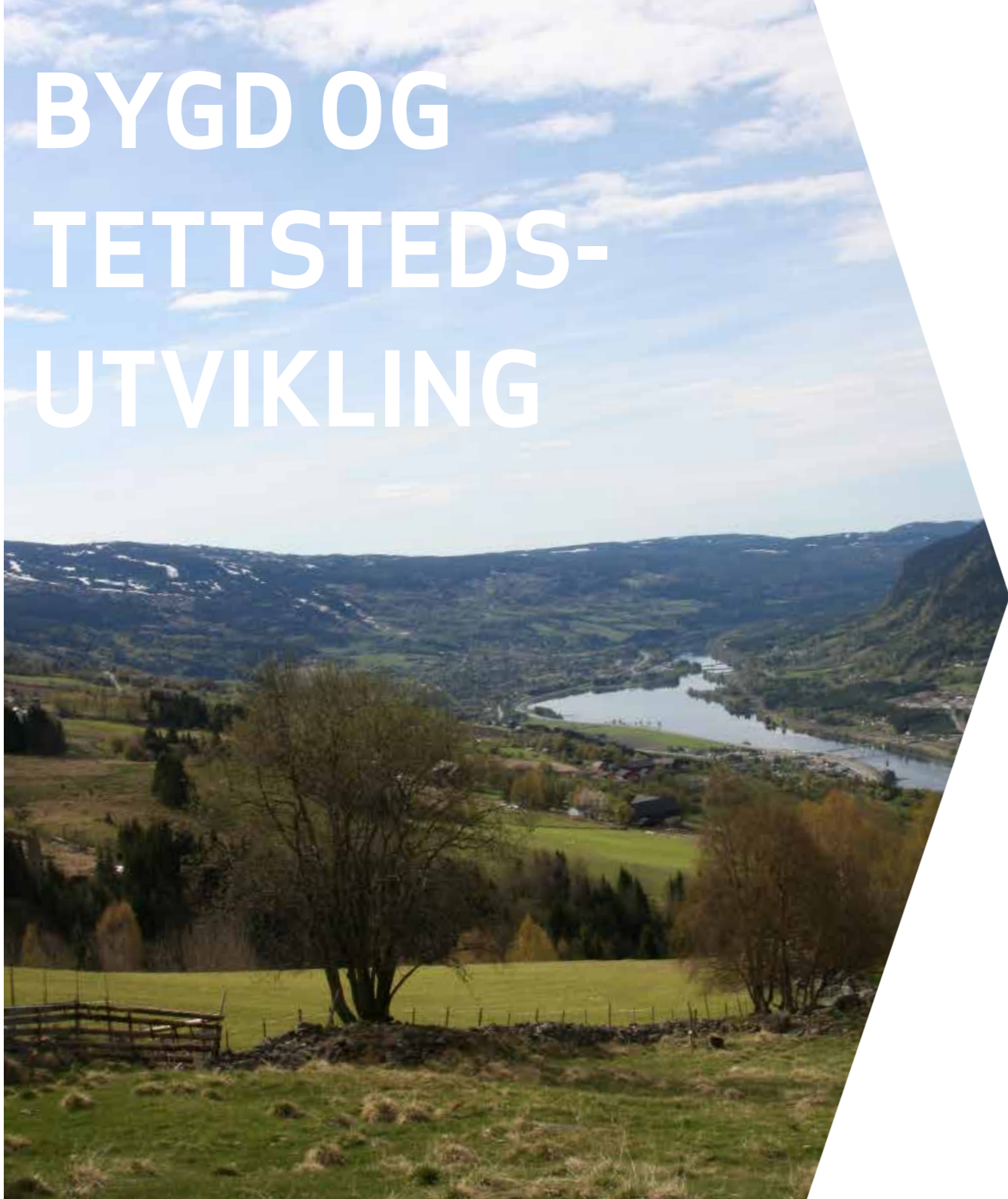
Landbrukets utvikling de siste årene har vært positiv. Vi har beholdt antall bruk i aktiv drift. Det har vært bred satsning på landbruket og utnyttelse av ressurser både på fjellet og nede i bygda. Matproduksjonen, herunder økologisk mat, har økt og

holder tritt med den økte befolkningen. Den økte matproduksjonen er bl.a. basert på for- og arealressurser i fjell og utmark. Tre nye videreforedlingsbedrifter for landbruksprodukter er nå etablert i samarbeid med handel og næring i kommunen. Det har vært ført en aktiv politikk for å dreie husdyrhold og produksjon mot mer lokalproduserte grønnsaker og spesialkjøtt. Utfordringer knyttet til streifdyr av rovvilt og klimaendringer har preget landbruket i mange år, og det er nå funnet gode løsninger på disse vanskelige problemene.

Fjellområdet som dekker 2/3 av kommunen er det mest dyrebare området. Dette er, og skal også i framtida være, området for dyr og menneskelig aktivitet. Setermiljøet er inne i en positiv trend som følge av gode rammebetingelser for gårdbrukere som utnytter og vedlikeholder fjelleiendommer for å sikre vern gjennom aktiv bruk. For å bevare områdene er fortsatt deler av fjellvegene ubrøytet vinterstid, og grunnprinsippet om liten grad av tilrettelegging i fjellet holdes tydelig i hevd. Det er to tydelige hyttesoner med høy grad av tilrettelegging, Hafjell og Musdalssetra, og tre soner med lavere grad av tilrettelegging. Dette er positivt mottatt av markedet, som da har flere valgmuligheter, samtidig som fjellområdene bevares mest mulig urørt.

BYGD OG TETTSTEDS- UTVIKLING

NÅ

Historisk er Øyer en landbrukskommune som de siste 20 årene har opprettholdt et godt landbruk samtidig som det har vært vekst i turisme og handel. Øyer er en av få kommuner i Gudbrandsdalen med stabil positiv folketallsutvikling. Folketallet per. 1.1.2014 er på 5090 personer. Øyer er en attraktiv bokommune, også for folk som arbeider utenfor kommunen. Samtidig er Øyer en betydelig hyttekommune, med over 3000 fritidsboliger i 2012. Hafjell er Norges tredje største skidestinasjon og de 700 000 årlig besøkende til Hafjell og Hunderfossen gir positive virkninger for handel og fritidstilbud. Det er stor aktivitet i kommunen og det arbeides for tiden med tilrettelegging for flere boligområder og områder for fritidsboliger, samt næringsområder for handel og turisme og industri. Det er to handelssteder i Øyer kommune; Tretten og Øyer sentrum.

MÅL	Mål 1	Mål 2	Mål 3	Mål 4
STRATEGIER	<p>Mål 1 6000 innbyggere innen 2025</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for at yngre opplever Øyer kommune som attraktiv for å oppnå befolkningsveksten - Utvikle sentrumsnære og attraktive boligområder gjennom areal-/ boligplanlegging og aktiv utbygging. - Tilrettelegge for noe spredt boligbygging - Ivareta universell utforming ved utbyggingsprosjekter - Opprettholde og utvikle gode skoler, barnehager og helse- og omsorgstjenester 	<p>Mål 2 Øyer har levende lokalsamfunn</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for utvikling og aktivitet gjennom satsing på kultur og møteplasser - Stimulere frivillige lag og foreninger til å utvikle kultur- og aktivitetstilbudet 	<p>Mål 3 Våre tettsteder er trivelige og aktive</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle Øyer sentrum til et attraktivt bo- og handelssted - Videreutvikle Tretten som et attraktivt bosted og lokalt handelssted - Utvikle Tingberg med fokus på næring og tjenesteyting - Stimulere til etablering av attraktive servicetilbud 	<p>Mål 4 Øyer framstår som en attraktiv hyttekommune</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none"> - Profilere Øyer som bolig2-kommune - Tillate at fritidsboliger med høy standard midlertidig tas i bruk som boliger

NÅ

Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Øyer kommunes befolkning en alderssammensetning med relativt få unge i alderen 0-15 år og en større andel eldre over 80 år. Andelen i én-personhusholdninger er lavere enn andelen i landet, og det er også færre enslige forsørgere i Øyer. Andelen personer i husholdninger med lav inntekt er om lag som landsgjennomsnittet. Øyer kommune har en høyere andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre enn Oppland som helhet. Andelen med videregående eller høyere utdanning er ikke vesentlig forskjellig fra lands- og fylkesnivået. Gode oppvekstvilkår og levekår kan bidra til å fremme god helse, og forebyggende tiltak gir ofte gevinst flere år frem i tid.

MÅL

STRATEGIER

Mål 1

I Øyer legges det vekt på sunne holdninger og tidlig innsats gjennom hele livsløpet

Strategier

- Styrke foreldrefunksjonen gjennom å utvikle støttende arenaer og nettverk
- Sikre gode overganger gjennom livsløpet
- Legge til rette for fysisk aktivitet og helsefremmende tiltak overfor alle innbyggere, i samarbeid med frivillige lag og foreninger og ildsjeler
- Levevaner og folkehelse er tema i barnehage og skole

Mål 2

Innbyggerne i Øyer opplever sitt lokalsamfunn som inkluderende og mangfoldig uten sosiale forskjeller

Strategier

- Legge til rette for at alle innbyggere skal ha like muligheter til å bidra og delta i lokalsamfunnet
- Legge til rette for et variert kultur- og næringsliv
- Fremme størst mulig grad av selvstendighet gjennom kvalifisering til utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse
- Bidra til økt gjensidig kunnskap og forståelse mellom minoritets/majoritetsbefolkning

Mål 3

Barn og unge opplever mestring, trygghet og trivsel i nærmiljø, skole, barnehage og fritid

Strategier

- Motivere barn og unge til å utvikle sine evner og anlegg for å møte framtidens utfordringer
- Utvikle trygge læringsmiljø som fremmer kunnskap, kreativitet og samarbeid
- Ha framtidsetta og attraktive barnehager og skoler med høy kvalitet på tjenester
- Tilrettelegge for et aktivt og variert kultur-, idretts- og fritidstilbud i samarbeid med frivillig sektor

Mål 4

Øyer kommune har framtidsettede helse og omsorgstjenester

Strategier

- Tilby helsetjenester med fokus på brukerinnflytelse og kvalitet
- Sørg for et koordinert helse- og omsorgstilbud som fokuserer på helhet, sammenheng og mestring
- Legge til rette for at innbyggerne kan ivareta egen helse
- Videreutvikle bruk av velferdsteknologi
- Tilrettelegge for seniorboliger med fellesfunksjoner

OPPVEKST, HELSE OG LIVSKVALITET

KULTURARV, RESSURS- FORVALTNING OG MILJØ

NÅ

Øyer kommune har et areal på 640 km², av dette er ca. 2/3 fjellareal. Øyerfjellet er kjent for sine vidder, flott turterreng og gode jakt- og fiskemuligheter. Det er fortsatt aktiv seterdrift i Øyerfjellet. Øyer kommune er en utpreget reiselivs- og landbrukskommune, og i denne grenseoppgangen ligger det både muligheter og utfordringer. Øyer kommune skal ta godt vare på de naturressursene vi rår over, samtidig som vi skal legge til rette for hensiktsmessig utvikling; både innad i kommunen og utad mot storsamfunnet.

MÅL	Mål 1	Mål 2	Mål 3	Mål 4
STRATEGIER	<p>Mål 1 Bærekraftig og kunnskapsbasert forvaltning av naturressursene</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Opprettholde hensiktsmessig soneinndeling både for indre fjellområder og andre sårbare områder- Ha en restriktiv arealbruk, og omdisponeringen av dyrket mark skal være på et minimum- Opprettholde og legge til rette for høstingsbasert bruk av utmarka og tilrettelegge for allment friluftsliv- Ivareta biologisk mangfold	<p>Mål 2 Ta vare på miljø, kulturminner og kulturlandskapet gjennom bruk</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Øke kunnskapen om miljøarbeid hos barn og unge- Samhandling mellom jord- og skogbruk og opplevelsesnæring- Gjøre friluftsområder og kulturminner mer tilgjengelige gjennom bevisst folkehelsearbeid	<p>Mål 3 Langsiktige og helhetlige arealbruks- og utbyggingsplaner</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Fastsette en grense for utbygging mot fjellet- Legge premisser for estetikk, byggeskikk, materialbruk og grønnstruktur ved utbyggings- og rehabiliteringsprosjekter- Planlegge arealbruk i forhold til naturens variasjoner og klimaendringer	<p>Mål 4 Bærekraftig klima- og energipolitikk</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Legge til rette for, og utnytte, fornybare energiresurser, herunder lokal vannkraftutbygging- Vektlegge framtidsetta energipolitikk for kommunens egne bygg og planlagte utbyggingsområder

NÅ

Det er 1800 arbeidsplasser i Øyer, fordelt på ulike næringer. 34 % er innenfor bygg, turisme og varehandel knyttet til destinasjon Hafjell-Hunderfossen. 31 % er innenfor offentlig og kommunal forvaltning og tjenester. 7 % er innenfor skog- og jordbruk. 1400 innbyggere har sitt arbeidssted utenfor kommunen, mens 600 pendler inn til Øyer. Det tradisjonelle landbruket sysselsetter gradvis færre personer. Næringsutviklingen i Øyer og Lillehammerregionen er basert på handel og turismerelatert virksomhet. Det er i dag ikke en felles regional næringsstrategi for Lillehammerregionen. Utviklingspotensialet er godt, med høy byggeaktivitet, attraktive boområder, vekst i turistdestinasjonen, solid næringsmiddelindustri og store områder med attraktiv beliggenhet til god infrastruktur. Hafjell-Hunderfossen har årlig ca. 700 000 besøkende.

VERDISKAPING OG NÆRINGS-UTVIKLING

MÅL

STRATEGIER

Mål 1

Øyer er en attraktiv kommune for investorer, eksisterende næringsliv og offentlige virksomheter

Strategier

- Skape forutsigbarhet gjennom langsiktig planlegging og en imøtekommende forvaltning
- Legge til rette for bolig/forretningsbygg gjennom høy utnyttelsesgrad i tettstedene
- Kommersielle senger legges fortrinnsvis i sentrumsområdet
- Aktivt forvalte kommunale eiendommer for å legge til rette for ønsket utvikling
- Ivareta eksisterende industri, spesielt næringsmiddel- og treindustrien

Mål 2

Et aktivt og ekspansivt landbruk i utvikling

Strategier

- Sikre god samhandling mellom landbruk og turisme
- Stimulere til økt produksjon og aktiv drift av gårdsbruk
- Jobbe aktivt for mer økologisk og kortreist mat for lokal videreføring
- Stimulere til aktivt skogbruk og utvikling av skogressursene
- Stimulere til seterbruk og kulturlandskapspleie ved etablering av kommunalt landbruksfond

Mål 3

Øyer er Norges beste helårsdestinasjon

Strategier

- Utvikle Øyer sentrum til et velfungerende sentrum
- Legge til rette for et mangfold av reiselivsopplevelser
- Dyrke frem en tydelig profil for Hafjell-Hunderfossen i samarbeid med næringslivet
- Balansere tilrettelegging av hytteområder
- Definere områder for variert hyttestandard

Mål 4

Kommunen tiltrekker seg kreative innbyggere som etablerer nye virksomheter

Strategier

- Kommunen er en aktiv tilrettelegger og utviklingspartner
- Bidra til aktiv interkommunal etablererbistand
- Tilrettelegge for etablering av klynger med basis i reiseliv, mat, kunst, kultur, idrett.
- Sørge for aktiv utnyttelse og samkjøring av potensialet i Lillehammerregionen og Gudbrandsdalen

SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

NÅ

Med nyoppustet E6 har avstandene internt i kommunen blitt kortere. Øyer ligger over landsgjennomsnittet i forhold til antall kilometer kommunale gang- og sykkelveger per innbygger, og flere strekninger er under arbeid. I tillegg tilrettelegges det for nye turveger. Ca. 98 % av kommunens innbyggere har bredbånd tilgjengelig, mens enkelte beboere i fjellområder fortsatt ikke har bredbåndstilgang. I 2012 ble Øyer kåret til «Årets kommune» av vann- og avløpsverkenes interesseorganisasjon Norsk Vann.

MÅL	Mål 1	Mål 2	Mål 3	Mål 4
STRATEGIER	<p>Mål 1 Velfungerende og funksjonelt vegnett</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Ruste opp kommunale veger- Arbeide for utbygging av E6 og lokalveg fra Tretten og nordover- Øve påtrykk for vedlikehold og opprusting av fylkesveger- Tilrettelegge for bedre samarbeid om drift av fjellvegene	<p>Mål 2 Trygge veger for alle trafikanter</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Drive aktivt trafikksikkerhetsarbeid med fokus på myke trafikanter- Bygge ut gang- og sykkelveger langs offentlige veger med bosetting over et bestemt nivå- Arbeide for sammenhengende gang-/sykkelveg gjennom hele kommunen	<p>Mål 3 Godt og trygt kollektivtilbud</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Arbeide for utbygging av det regionale transporttilbudet- Arbeide for dobbeltsporet jernbane til Lillehammer og togstopp i Øyer kommune- Arbeide for et godt korresponderende busstilbud fra Lillehammer skystasjon til Øyer og Tretten- Sørgje for hensiktsmessige parkeringsplasser nær kollektivknutepunkt	<p>Mål 4 Velfungerende vann- og avløpsanlegg og annen infrastruktur</p> <p>Strategier</p> <ul style="list-style-type: none">- Utarbeide kommunedelplan for vann og avløp som sikrer dagens og framtidens behov- Tilrettelegge for vannforsyning til snøproduksjon i vinterdestinasjonen- Øve påtrykk på bredbåndsutbyggere for full bredbåndstilgang

NÅ

Samfunnssikkerhet og beredskap er viktig for Øyer, slik at kommunen er en trygg kommune å være i for fastboende, gjester og næringsdrivende. Det stilles store forventninger til kommunen når det skjer dramatiske hendelser innenfor kommunegrensen, og det er nødvendig å ha riktig beredskap for uønskede hendelser i samfunnet. Kommunen er vertskap for både veg og jernbane mellom Oslo og Trondheim, og det arrangeres årlig store arrangement i Øyer. Videre er Øyer utsatt for flomrisiko. Øyer kommune har i dag beredskap for håndtering av kriser, og krisberedskapen øves jevnlig. I tillegg til håndtering av kriser og ulykker knyttet til samferdsel, vil det fremover være viktig å inkludere sikkerhet og forebygging innenfor turisme, klimaendringer, flom og landbruk.

SAMFUNNS- SIKKERHET OG BEREDSKAP

MÅL

STRATEGIER

Mål 1

Forebygging av kriser er vektlagt i planverk og saksbehandling

Strategier

- Samarbeide om kunnskap og gjennomføring av tiltak som reduserer samfunnets risiko og sårbarhet
- Legge til rette for forebygging av kriser fra klimaendringer og økning i turisttrafikken
- Unngå inngrep og utbygging i fare- og risikoområder
- Sikre helhetsvurderinger gjennom areal- og landbruksplaner for å redusere risiko for flom og ras

Mål 2

Velfungerende system for beredskap

Strategier

- Etablere beredskapsplaner basert på systematisk kartlegging av sårbarhet i forhold til uønskede hendelser i både offentlig og privat sektor.
- Følge opp og videreutvikle systemer og rutiner for internkontroll
- Evaluere gjennomført krisehåndtering
- Utvikle regionalt samarbeid for beredskap
- Sikre god beredskap for store arrangement

Mål 3

Sikker og god gjennomføring av krisehåndtering

Strategier

- Sikre tidlig etablering av kriseledelse ved ulykker og dramatiske hendelser
- Sørge for klar rollefordeling mellom beredskapsaktører i krisesituasjoner og et godt etablert samarbeid mellom involverte aktører
- Gjennomføre jevnlig øving av personell
- Involvere frivillige organisasjoner i forebygging og håndtering av store kriser og ulykker

Foto: Jørgen Skaug, Kristin Merete Kolbu, Daniel N Heimstad, Sverre Sparby Løken.

Øyer kommune
Kongsvegen 325
Tingberg 2636 Øyer
Tlf.: 61 26 81 00
Faks: 61 26 81 50
E-post: postmottak@oyer.kommune.no
www.oyer.kommune.no